

عنوان مقاله:

تبیین مراحل تربیت عقلانی مبتنی بر مراتب نفس از منظر ملاصدرا

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، دوره 28، شماره 48 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

رضاعلی نوری - گروه علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، ایران

مریم براتی - گروه علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

هدف پژوهش حاضر، تبیین مراحل تربیت عقلانی مبتنی بر مراتب نفس از منظر ملاصدراست. این پژوهش از نوع تحقیقات کیفی بوده که از روش تحلیل محتوای کیفی مارشال و راسمن به منظور انجام پژوهش بهره گرفته است. بر همین اساس، ابتدا کتب تألیفی ملاصدرا، مورد بررسی و از خلال آنها مباحث مربوط به عقل مدنظر قرار گرفته و در مرحله بعد، به منظور دستیابی به مراحل تربیت عقلانی، ابتدا به نظریات تربیتی ملاصدرا و کسانی که در این زمینه کار کرده‌اند، مراجعه و سپس با جمع‌بندی نظریات حاصله، دیدگاه ملاصدرا در رابطه با تربیت عقلانی و مراحل آن استخراج شد. نتایج حاصله از پژوهش حاکی از آن است که صدرا عقل را به عنوان یکی از آخرین مراتب نفس شناخته و آن را دارای دو قوه علامه و عماله می‌داند. قوه علامه قادر به ادراک کلیات است که دارای چهار مرتبه: بالقوه، بالملکه، بالفعل و بالمستفاد است و قوه عامله قادر به ادراک جزئیات مرتبط با عمل می‌باشد و دارای چهار مرتبه: تهذیب ظاهر، تهذیب باطن، آراستن باطن و فنای فی‌الله است. بر همین اساس، تربیت عقلانی از دیدگاه صدرا به معنای ایجاد شرایط مساعد تربیتی برای طی کردن مراتب عقلانی و رسیدن به آخرین مراتب قوای عاقله یعنی عقل مستفاد و فنای فی‌الله است. سپس مراحل تربیت عقلانی بر مبنای مراتب نفس به پنج مرحله: پیش مقدماتی، مقدماتی، تمهید، اعتدال و استعلاء تقسیم و تبیین شد.

کلمات کلیدی:

ملاصدرا، عقل، مراتب عقل، تربیت عقلانی، مراحل تربیت عقلانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1178295>

